

Колективом авторів на чолі із О. Романовським розкрито можливості конструювання карт пам'яті не тільки через малювання, а й шаблонним способом, за допомогою комп'ютерних програм. Дослідники зазначають, що, коли карта пам'яті створюється «від руки», відбувається активізація зон творчості особистості й усвідомлення нею сенсу окремих елементів основного поняття, іншими словами, забезпечується розвиток креативного мислення студента; окрім того, індивідуальний режим конструювання карти сприяє збереженню комфорту мисленнєвої діяльності. У результаті карта стає інструментом особистісно-сенсового відображення думки студентів на задану тему. Проте, при створенні карти пам'яті можливим є також послуговуватися електронними шаблонами, що передбачає роботу в режимі онлайн або за допомогою завантаженої на комп'ютер програми. Автори наводять переваги та недоліки численних онлайн-інструментів для конструювання карт пам'яті, зокрема Google, Freemind, Xmind, MindMeister, BubbUs, MindMup 2, LOOPY, WiseMapping, Mind42, iMindMap тощо [5, с. 188; 190-191].

Цікавими є результати практичного застосування карт пам'яті в процесі професійної підготовки в ЗВО. У результаті опитування майбутніх фахівців з реклами і зв'язків з громадськістю дослідницею І. Титаренко одержано наступні відповіді студентів щодо переваг створення карт пам'яті. По-перше, за словами респондентів, мозок не напружується, а розслабляється; по-друге, не має потреби заучувати навчальний матеріал, він засвоюється автоматично; по-третє, у процесі конструювання карти пам'яті генеруються нові думки та ідеї, відбувається занурення в суть проблеми [6, с. 161].

Отже, карти пам'яті дозволяють студентам всебічно розглянути певне питання, тему; краще запам'ятовувати та відновлювати інформацію, отриману з будь-якого джерела, наприклад, відобразити основні моменти змісту прочитаної книги або процесу обговорення; скласти короткий конспект виступів і презентацій як підказку для розповіді; коротко зафіксувати матеріал, що вивчається, візуально структурувати його, показати головні та другорядні пункти, й зв'язки між ними; активізувати творче мислення.

Література

1. Buzan T. The Ultimate Book of Mind Maps. London: Thorsons, 2005. 256 p.
2. Buzan T., Griffiths Ch., Harrison J. Modern Mind Mapping for Smarter Thinking. Cardiff Bay: Proactive Press, 2013. 181 p.
3. Мараховська Н. В. Педагогічні умови формування лідерських якостей майбутніх учителів у процесі навчання дисциплін гуманітарного циклу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2009. 254 с.
4. Романовська О. Застосування асоціативних методів навчання в підготовці магістрів освітніх наук. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2019. № 1. С. 28-40.
5. Романовський О. Г., Гриньова В. М., Резван О. О. Ментальні карти як інноваційний спосіб організації інформації в навчальному процесі вищої школи. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 2 (64). С. 185-196.
6. Титаренко І. І. Педагогічні умови формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців з реклами та зв'язків з громадськістю: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2018. 350 с.

УДК 378.016:811.131.1

Трифорова Г.В.

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач кафедри італійської філології

НАВЧАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Запровадження освітніх програм, в яких передбачалось вивчення італійської мови як першої іноземної, розпочалось в Україні з 1998 р., коли Італійський інститут культури в Києві започаткував проведення активної та системної роботи з розповсюдження й популяризації італійської мови та культури в Україні, підтримуючи розвиток італознавчих студій на базі провідних вітчизняних університетів. У Маріупольському державному університеті з 2003 р. працював факультатив з італійської мови, слухачами якого стали більше 250 студентів різних спеціальностей. Це свідчило про високий інтерес до мови та країни загалом. У 2007 р. між МДУ та Італійським інститутом культури була підписана угода про співпрацю, а у 2008 р. на базі університету був відкритий Італійський культурний центр. Ці події дали новий потужний імпульс для збагачення навчально-методичної бази з метою забезпечення якісного викладання італійської мови та підготовки фахівців-італістів з урахуванням прогресивного зарубіжного досвіду. У 2009 р. було здійснено перший набір студентів на спеціальність «Мова та література (італійська)». Програма підготовки вирізнялась особливим акцентом на вивченні історії та культури Італії, відповідаючи потребам часу та дійсності, оскільки Італія позиціонує себе як культурний, туристичний та економічно розвинений центр. Вивчення мови базувалось на використанні італійських джерел, які являли собою комплекс дидактичних матеріалів, що містили підручник, робочий зошит, методичні пояснення для викладача та аудіоматеріали.

Серед них «Qui Italia», «Magari», «Progetto italiano», «PLIDA. Passaporto per l'Italia», «Arrivederci» тощо. Більшість італійських дидактичних матеріалів призначені для іноземців, що планують сертифікувати знання з мови та отримати підтвердження рівня володіння італійською мовою відповідно до європейського ранжування від A1 до C2. Тому вони віддзеркалюють сучасний стан розмовної італійської мови, сповнені діалогів, які імітують реальні комунікативні ситуації з елементами передачі природної поведінки, спонтанності реплік (вигуки, вставні слова й конструкції, синтаксичні особливості розмовних фраз тощо). Можуть бути запропоновані невеликі тексти з історії та культури Італії. Основне завдання таких комплексів – забезпечити комунікацію італійською мовою з різних аспектів життєдіяльності, полегшити опанування граматики, створити позитивний образ Італії, акцентуючи увагу на культурі та історії країни, підготувати особу, що вивчає італійську мову, до реалій Італії.

Відповідаючи на потреби ринку праці, враховуючи особливості приазовського регіону як індустріального приморського центру, у МДУ з 2015 р. розпочато підготовку філологів-італістів, перекладачів, здатних забезпечити міжіндустріальну, ділову й міжкультурну комунікацію. У зв'язку з цим з'явилась потреба переглянути й удосконалити навчально-методичну базу викладання італійської мови в контексті українсько-італійського перекладу. Були додані дисципліни з перекладу науково-технічної літератури, термінології, ділової кореспонденції, усного послідовного перекладу. Проте потребував змін і підхід до навчання італійської мови. Тому викладачі кафедри італійської філології розпочали роботу з підготовки підручника «Італійська мова» для студентів закладів вищої освіти, що поглиблено вивчають італійську мову, відчуваючи нестачу дидактичних матеріалів та недостатність змістової складової раніше використовуваних. Пропонований підручник покликаний виконувати кілька ключових завдань у підготовці перекладачів італійської мови: по-перше давати вичерпну інформацію про особливості та труднощі італійської граматики, закріплювати теоретичні знання за допомогою виконання спеціально дібраних та укладених вправ, формувати лексичний запас базової лексики, а також навички двомовного перекладу. Окрім того, велике значення для майбутніх перекладачів мають фонові знання, що стосуються географії, культури та історії країни, звичаїв та традицій. З урахуванням цього аспекту у підручнику дібрані та укладені відповідні діалоги та тексти. У 2020 році кафедра італійської філології пропонує 1 частину підручника «Італійська мова», який складається з вступного уроку та 4 основних, що охоплюють правила читання й вимови, іменник, прикметник, дієслово, прислівник, числівник, прийменник. Основна увага сконцентрована на особливостях утворення теперішнього часу дієслів та таких розмовних темах, як вітання, мій дім, моя кімната, моя родина, зовнішність та характер, робочий день, вільний час, подорожі, життя в місті (транспорт, громадські місця). На майбутні роки заплановано укладання другої і третьої частин підручника.

Література

1. Трифонова Г. В., Ципоренко Л. Д., Грачова А. В., Мараховська Н. В., Поклад Т. М. Італійська мова. Частина 1. : підручник. Маріуполь : МДУ, 2020. 190 с.

УДК 811.131.1'221

Tsymporenko L.

prof.ssa d'italiano

MEZZI NON VERBALI DELLA LINGUA

La comunicazione non verbale è quella parte della comunicazione che comprende tutti gli aspetti di uno scambio comunicativo che non riguardano il livello puramente semantico del messaggio, ossia il significato letterale delle parole che compongono il messaggio stesso, ma che riguardano il linguaggio del corpo, ossia la comunicazione non parlata tra persone. Inoltre importantissimi sono i tanti codici della cultura comune i quali ci aiutano a capire i vari messaggi che le parole, i toni e i movimenti del corpo, esprimono solo parzialmente.

Nell'ambito delle scienze della comunicazione, la comunicazione non verbale viene suddivisa in quattro componenti:

- sistema paralinguistico
- sistema cinesico
- prossemica
- aptica

Sistema paralinguistico.

Detta anche sistema vocale non verbale, indica l'insieme dei suoni emessi nella comunicazione verbale, indipendentemente dal significato delle parole. Il sistema paralinguistico è caratterizzato da diversi aspetti: tono, frequenza, ritmo e silenzio.

Tono. Il tono viene influenzato da fattori fisiologici (età, costituzione fisica), e dal contesto: una persona di elevato livello sociale che si trova a parlare con una di livello sociale più basso tenderà ad avere un tono di voce più grave.